

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 528

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 28 april 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Erasmus+-programma - Inclusiviteit

Volgens de cijfers van de Europese Commissie namen in 2019 940.000 Europese jongeren op een of andere manier deel aan het Erasmus+-project. Zo waren er in België meer dan 9000 jongeren die dankzij het programma de kans kregen om in het buitenland een opleiding of stage te volgen.

De maatschappelijke en educatieve waarde van deze uitwisselingen is zonder twijfel bijzonder groot. Denk maar aan het leggen van internationale contacten, het leren kennen van andere culturen, het zelfstandiger worden weg van de dagdagelijkse omgeving enz... Maar bovenal biedt Erasmus+ jongeren de kans op een unieke en onvergetelijke ervaring, die ze de rest van hun dagen zullen koesteren.

Het hoeft dan ook geen betoog dat we dit als Vlaamse overheid moeten blijven ondersteunen en aanmoedigen, met een extra focus op kwetsbare jongeren.

In 2013 lanceerde de toenmalige Vlaamse Regering het actieplan 'Brains on the move'. Met dit plan werd beoogd om meer studenten afkomstig uit ondervertegenwoordigde groepen (zoals beursstudenten, werkstudenten, studenten met een functiebeperking en studenten uit cultureel-etnische minderheden) aan te moedigen deel te nemen aan het Erasmus+-programma. Een van de incentives om hen daartoe aan te zetten, was hun de mogelijkheid bieden om boven op de standaardbeurs een aanvullende beurs bij de Vlaamse overheid aan te vragen. De vraag is echter of dat genoeg is.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal jongeren uit het hoger onderwijs dat sinds het academiejaar 2017-2018 deelnam aan het Erasmus+-programma? Graag een onderscheid voor volgende groepen: beursstudenten, niet-beursstudenten, werkstudenten, niet-werkstudenten, studenten met een beperking, studenten zonder beperking, studenten met migratieachtergrond en studenten zonder migratieachtergrond. Graag ook steeds vermelden wat de verhouding is ten opzichte van de totale studentenpopulatie uit de betrokken groep en de totale studentenpopulatie die deelneemt aan het Erasmus+-programma.
2. Kan de minister zijn interpretatie geven van deze cijfers? Vindt hij dat sommige kwetsbare groepen ondervertegenwoordigd blijven? Zo ja, ziet hij daar een verklaring voor? Zo ja, zijn er specifieke drempels voor studenten uit ondervertegenwoordigde groepen?
3. Heeft de minister plannen om ondervertegenwoordigde groepen in de toekomst meer te ondersteunen en aan te moedigen? Zo ja, op welke manier?

4. In het actieplan 'Brains on the move' werd als doelstelling opgelegd dat 33% van de studenten uit ondervertegenwoordigde groepen zou komen.

Is dat ondertussen het geval? Welk percentage werd bereikt? Zo niet, wat plant de minister in de toekomst te veranderen om deze doelstelling wel te halen? Graag plan van aanpak en budget per ondervertegenwoordigde groep.

5. Kan de minister een update van het overzicht geven van het aantal studenten dat sinds het academiejaar 2017-2018 een aanvullende beurs aanvroeg? Graag een onderscheid tussen toegekende en niet-toegekende beurzen en een onderscheid voor dezelfde groepen als gevraagd in deelvraag 1.
6. Hoe interpreteert de minister deze cijfers? Is hij van mening dat bepaalde groepen financieel meer ondersteund moeten worden? Zo ja, graag plan van aanpak, timing en budget.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 528 van 28 april 2022
van **BRECHT WARNEZ**

Noot vooraf

Er zijn data omtrent inclusieve mobiliteit beschikbaar via de Databank Hoger Onderwijs (DHO). Bij de data over inclusieve mobiliteit, afkomstig uit de Databank Hoger Onderwijs (DHO) is het belangrijk om volgende aspecten mee te nemen:

- Ik geef geen gegevens mee van het lopende academiejaar. De gegevens voor academiejaar 2021-2022 zijn immers nog niet officieel gevalideerd.
- Wat werkstudenten betreft, gaat het hier om werkstudenten zoals bepaald volgens Art. I.3. 78° van de Codex Hoger Onderwijs, nl. studenten die zowel het statuut hebben van werkstudent én die ingeschreven zijn in een werktraject.
- Wat de studenten met een functiebeperking betreft, gaat het om de definitie zoals opgenomen in art. I.3 62° in de Codex Hoger Onderwijs, nl. de studenten met een functiebeperking volgens het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

1. In bijlage 1, tabblad 'mobiliteiten_erasmus+', vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger in tabel 1 het aantal 'Erasmus+'-mobiliteiten naar academiejaar. Tabellen 1a en 1b tot en met 5a en 5b geven het aantal en aandeel Erasmus+ mobiliteiten van studenten met en zonder functiebeperking (VAPH), van studenten met een studietoelage, van werkstudenten volgens de codex en van studenten naar nationaliteit.

In tabblad 'Vlaanderen' vindt de Vlaamse volksvertegenwoordiger in tabellen 1a en 1b, 2a en 2b, 3a en 3b en 4a en 4b het aantal en percentage inschrijvingen van studenten met een functiebeperking (VAPH), van studenten met een studietoelage, van werkstudenten volgens de codex en van studenten naar nationaliteit.

2. Het aantal 'Erasmus+'-mobiliteiten is in het academiejaar 2020-2021 enorm afgenomen (zie bijlage1). Terwijl er in 2019-2020 nog 5.638 'Erasmus+'-mobiliteiten waren, waren er dit in 2020-2021 nog maar 3.325. Dit kan worden toegeschreven aan de covid-19-pandemie, waardoor het voor studenten minder evident werd om naar het buitenland te gaan.

Ongeveer 1 op 5 van de 'Erasmus+'-studenten is een beursstudent.

Wat het aandeel studenten naar nationaliteit (Belg, EU, niet-EU) betreft, stellen we vast dat in de totale studentenpopulatie de nationaliteitsverdeling relatief stabiel is over de tijd, met ongeveer 91% van de studenten met een Belgische nationaliteit, 5% van de studenten een EU nationaliteit en 3% een niet-EU nationaliteit.

Onder de 'Erasmus+'-mobiliteiten zijn de aandelen stabiel voor alle academiejaren tot en met 2019-2020. De daling van het aantal mobiliteiten in 2020-2021 is bijna uitsluitend toe te schrijven aan de daling van de 'Erasmus+'-mobiliteiten bij studenten met een Belgische nationaliteit. Bij de studenten met een EU-nationaliteit is er een status-quo en bij de niet-EU-nationaliteit zijn er meer 'Erasmus+'-mobiliteiten geweest dan de jaren voordien.

Tot slot stellen we vast dat het aandeel studenten met een functiebeperking van dezelfde grootorde is in de 'Erasmus+'-populatie en totale populatie.

3. Epos, het Vlaams Erasmus+ Agentschap (NA) integreert sociale inclusie (SI) en diversiteit in haar hele functioneren op basis van strategische keuzes en partnerschappen. SI is geen doel op zich. EPOS wil streven naar een mentaliteitsverandering om een algehele sociaal inclusieve houding te krijgen bij belanghebbenden, begunstigden en ook binnen het agentschap.

EPOS creëert en implementeert een vijfstappenmethodiek om bewustwording te creëren, te ondersteunen, acties op te zetten, te inspireren, te monitoren, experts op te leiden enz.

Ook het Steunpunt Inclusief Hoger Onderwijs (SIHO) kreeg de opdracht om in te zetten op een inclusief hoger onderwijs en neemt diverse acties nationaal en internationaal om mobiliteit inclusief te maken..

Het actieplan mobiliteit "Brains on the Move" werd ontwikkeld in 2013 en bevatte doelstellingen tegen 2020. Binnen het actieplan mobiliteit "Brains on the Move" wordt alle mobiliteit van studenten meegenomen. De Erasmusmobiliteit vormt hier een onderdeel van.

In de eerste kolom in de tabel in [bijlage 2](#), worden de mobiele diploma's van studenten uit een ondervertegenwoordigde groep uitgezet ten opzichte van het totale aantal diploma's van studenten uit de ondervertegenwoordigde groepen. Daaruit kan u afleiden dat er geen groot verschil is.

22,17% van het totaal aantal mobiele diploma's wordt behaald door studenten die behoren tot een ondervertegenwoordigde groep (kolom 3).

Ter vergelijking: in de totale studentenpopulatie behoort 23,46% van de studenten die een diploma behalen, tot een kansengroep.

We merken dus dat het behoren tot een ondervertegenwoordigde groep geen (te) grote invloed heeft op het al dan niet deelnemen aan mobiliteit.

Het percentage mobiele diploma's van de studenten met een functiebeperking is met de jaren toegenomen van 12,22% tot 19,07%. De stijging is in die mate dat het aandeel mobiele diploma's behaald door jongeren met een functiebeperking ondertussen zelfs iets groter is dan het aandeel diploma's behaald door jongeren met een functiebeperking binnen het hoger onderwijs.

Ook het percentage mobiele diploma's van werkstudenten is gestegen sinds 2016, namelijk van 2,34% naar 8,45% in 2019-2020. 1,19% van deze groep studenten is mobiel. Het aandeel diploma's behaald door werkstudenten is 2,38%.

Er zijn binnen het actieplan geen concrete budgetten gekoppeld aan het beleid per kansengroep. Wel is er in de codex hoger onderwijs opgenomen dat minstens 25% van de mobiliteitsbeurzen moet gaan naar studenten uit de ondervertegenwoordigde groepen. Deze maatregel zorgt ervoor dat instellingen een actief beleid dienen te voeren om studenten uit ondervertegenwoordigde groepen te laten deelnemen aan mobiliteit.

4. In [bijlage 3](#) wordt een overzicht gegeven van de ondervertegenwoordigde groepen in de Vlaamse beurzenprogramma's (niet-Erasmus+), gefinancierd via 'Brains on the Move'. Dit schema betreft 3 beurzenprogramma's: Priority Country Programme, The Washington Center en de Generieke Beurzen.

Belangrijk hierbij te vermelden is dat de gegeven cijfers deze zijn bij uitvoering. Er kan een verschil zitten op de cijfers bij uitvoering t.o.v. de cijfers bij selectie, vermits het kan gebeuren dat er een student afhaakt, vervangen moet worden, e.d.

Er zijn enkel geaggregeerde cijfers van de drie soorten ondervertegenwoordigde groepen (studietoelage, werkstudent of functiebeperking). Omwille van GDPR redenen worden deze niet geëxpliciteerd.

Vooraf bij het generieke beurzenprogramma is te zien dat er heel hoge percentages van de geselecteerde studenten komen uit de ondervertegenwoordigde groepen. Dit is een bewuste strategie van vele instellingen om de beurzen voor te behouden voor deze groepen studenten. In het academiejaar 2020-2021 zien we slechts gedeeltelijke cijfers. Dit heeft te maken met de impact van de Coronacrisis.

5. Het beleid rond inclusieve mobiliteit binnen Vlaanderen heeft zeker al zijn vruchten afgeworpen. De voorbije jaren werd op meerdere vlakken ingezet op inclusie:
 - a. Doelstelling rond uitgaande mobiliteit van ondervertegenwoordigde groepen
 - b. 25% van de beurzen gaan naar ondervertegenwoordigde groepen
 - c. Top-up beurs voor studenten uit deze groepen
 - d. Gerichtte communicatie
 - e. Europese projecten die tools en handvaten hebben ontwikkeld om het beleid rond inclusieve mobiliteit te faciliteren.

Vlaanderen is hiermee in de Europese Hogeronderwijsruimte één van de koplopers.

BIJLAGEN

1. [Datacollectie DHO](#)
2. [Percentages mobiele diploma's](#)
3. [Overzicht OG 2017-2022 Vlaamse beurzenprogramma's](#)